

AES'S
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati
Department of Economics
Question Bank for
T.Y.B.Com. (Semester-V) 2021-22 [COMBF 3506 C]
Banking Law and Practices in India-I (Spl_3)

Question 1. Write the following Objective Questions.

1. Cooperative Societies act was enacted in which year?
 - a. 1912 b) 1949. C) 1935. D) 1913
2. Which is the largest commercial banks in India?
 - a. Bank of India b) Axis Bank. C) State Bank of India d) HDFC
3. Schedule Bank in India means a bank.....
 - a. Incorporated under the Companies act 956
 - b. Authorized to the banking business
 - c. Governed by the banking regulation act 1949
 - d. Included in the second schedule to the Reserve Bank of India act 1934
4. At which of the following cities is the head office of Reserve Bank of India located?
 - a. Mumbai. b) New Delhi c) Kolkata d) Dehradun
5. What is the full form of NBFC?
 - a. Non Banking Financial Competition
 - b. Non Banking Financial Companies
 - c. Non Banking Financial Corporation
6. Which of the following statement is true about Commercial Bill?
 - a. It is Promissory Note
 - b. It is Bill of Exchange
 - c. It is Trade Bill
 - d. It is issued by RBI
 - i. Option A and B are correct
 - ii. Option A and D are correct
 - iii. Option B and C are correct
 - iv. Option C and D are correct
7. Which of the following is considered to be more secure instrument'?
 - a. Cheque b) Draft c) Commercial Paper d) Hindi
8. Which is not type of Cheque?
 - a. Crossed Cheque b) Bearer Cheque c) Order Cheque d) Promissory Note
9. Cooperative Development Bank was set up by
 - a. NABARD b) RBI c) SBI d) Central Government
10. How many number parties are involved in a Cheque during banking process?
 - a. Two b) Three c) Four d) Five
11. In which year was the banking regulation act passed?
 - a. 1949 b) 1881 c) 1951 d) 1955
12. The Definition of banking is given in.....
 - a. Negotiable Instruments act 1881

- b. RBI act 1934
 - c. Banking Regulation act 1949
 - d. Indian Contract act 1872
13. The primary Relationship between a banker and customer starts from the
- a. When open customer account
 - b. When customer visit that bank to made queries
 - c. When customer visit the bank
 - d. All of the above
14. Bankers are required to maintain SLR under which act?
- a. Section 24 of banking regulation act
 - b. Section 35 of Negotiable Instruments act 1881
 - c. Section 24 of RBI act
 - d. Section 40 of Indian Contract act
15. Dishonor of Cheque is due to which of the following reasons?
- a. If the Cheque is damaged
 - b. If there is a difference between numeric and alphabetical amounts.
 - c. If Cheque has expired.
 - d. All of the above.
16. Which of the following is a Paying bank?
- a. Bank that pays Cheque.
 - b. Bank that collects Cheque.
 - c. Correct both of the above.
 - d. Both of the above are wrong.
17. Which of the following is a Collecting bank?
- a. Bank that pays Cheque.
 - b. Bank that collects Cheque.
 - c. Correct both of the above.
 - d. Both of the above are wrong.
18. The powers of the Reserve Bank of India are vested in which section of the Banking Regulation Act?
- a. Section 35
 - b. Section 36
 - c. All of the above
 - d. None of the above
19. Which section of the law provides for the compulsory amalgamation of a bank?
- a. Section 44 A
 - b. Section 45
 - c. Section 35
 - d. Section 29
20. Which section of the law provides for the Voluntary amalgamation of a bank?
- a. Section 44 A
 - b. Section 45
 - c. Section 35
 - d. Section 30

Question 2. Answer the following question in One Sentence.

1. Explain the concept of Banking.
2. What is meant by restrictive Crossing?

3. What is meant by Cheque?
4. What do you mean by Promissory Note?
5. What is concept of Bill of Exchange?
6. State the meaning of Bank amalgamation.
7. State the meaning of Voluntary amalgamation of Bank.
8. State the meaning of Compulsory amalgamation Bank.
9. What do you mean by Negotiable Instruments?
10. What is meant by Paying Banker?
11. State the meaning of Collecting Banker.
12. State the two any functions of Paying Banker.
13. State the two any functions of Collecting Banker.
14. State the two any rights of paying banker.
15. Stat the two any rights of Collecting Banker.
16. State the two any powers of RBI.
17. What is meant by paid up capital of bank?
18. What is meant by reserve fund of bank?
19. State the types of Cheque.
20. What is meant by Customer of Bank?

Question 3. Write the following Short Notes .

1. Recent banking system
2. Paid up capital of bank.
3. Reserve fund of bank.
4. Schedule bank.
5. Branch licensing of bank.
6. Amalgamation of Bank.
7. Compulsory amalgamation of Bank.
8. Voluntary amalgamation of Bank.
9. Cooperative Banks.
10. Negotiable instrument.
11. Bills of exchange.
12. Promissory note.
13. Cheque.
14. Negotiation.
15. Notice of dishonor.
16. Paying banker.
17. Collecting banker.
18. Payment of forged Cheque.
19. Parties of Negotiable instrument.
20. Liquidation.

Question 4. Answer the following question in 500 words.(Short Answer Questions)

- 1) State the powers of the Reserve Bank of India.
- 2) Explain the provisions in the Bank regulation act with reference to the compulsory amalgamation of a bank.
- 3) Explain the provisions in the Bank regulation act with reference to the voluntary amalgamation of a bank.
- 4) Explain the provisions in the Bank regulation act regarding bank capital.

- 5) Explain the provisions in the Bank regulation act regarding bank reserve fund.
- 6) Explain the provisions in the Bank regulation act regarding bank cash reserve ratio.
- 7) Explain the provisions in the Bank regulation act regarding bank management.
- 8) State the provisions in the Bank regulation act regarding bank balance sheet.
- 9) What are the provisions in the Bank regulation act regarding bank amalgamation.
- 10) What are the provisions in the Bank regulation act regarding bank compulsory and Voluntary amalgamation.
- 11) What are the provisions in the Bank regulation act regarding bank Profit.
- 12) What is meant by negotiable instrument ? Explain the features of Negotiable instrument.
- 13) What is meant by Cheque? Explain the types of Cheque in detail.
- 14) Explain the concept of Noting and Protesting in detail.
- 15) What are the statutory protection to Paying banker.
- 16) Explain the statutory protection to Collecting banker.
- 17) What are the taken precaution by paying banks while paying the customer Cheque amount.
- 18) What are the taken precaution by collecting banks while collecting customer Cheque amount.
- 19) Explain in detail the reasons for dishonor of the Cheque.
- 20) What is meant by bills of exchange? Explain in detail its type.

Q 5. Answer the following question in 1000 words. (long Answer Questions)

- 1) Explain in detail the Powers of the Reserve Bank of India.
- 2) Explain in detail the provisions in the Bank regulation act for banks.
- 3) What are the provisions in the Bank regulation act 1949 regarding bank compulsory and Voluntary amalgamation?
- 4) What are the provisions in the Bank regulation act 1949 regarding bank licensing and branch?
- 5) What are the provisions in the Bank regulation act 1949 regarding bank Management and Balance sheet?
- 6) What is meant by negotiable instrument? Explain the parties and features of Negotiable instrument.
- 7) What is meant by Cheque? Explain in detail the various types of Cheque.
- 8) What is meant by Cheque? Explain the parties and features of Cheque.
- 9) What is meant by bills of exchange? Explain the parties and features of bills of exchange.
- 10) What is meant by bills of exchange? Explain the various types of it.
- 11) What is meant by promissory note? Explain the parties and features of promissory note.
- 12) What are the difference between bills of exchange and promissory note.
- 13) What are the difference between bills of exchange and Cheque.
- 14) What are the difference between promissory note and Cheque.
- 15) What is meant by paying banker? What are the taken precaution by paying banks while paying the customer Cheque amount.
- 16) What is meant by collecting banker? What are the taken precaution by collecting banks while collecting customer Cheque amount.
- 17) What is meant by paying banker? State the statutory protection to paying banker.
- 18) What is meant by collecting banker? State the statutory protection to collecting banker.
- 19) What is meant by paying banker? Explain the rights and duties of paying banker.

20) What is meant by collecting banker? Explain the rights and duties of collecting banker.

मराठी रूपांतर

प्रश्न 1 ला. खालील प्रश्नांचे अचूक पर्याय निवडा.

- सहकारी संस्था कायदा केव्हा अधिनियमित झाला?
अ) 1912 ब) 1949. क) 1935. ड) 1913
- भारतातील सर्वात मोठी व्यापारी बँक कोणती आहे?
अ) बँक ऑफ इंडिया ब) अँक्सिस बँक क) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ड) HDFC
- भारतातील शेड्युल बँक म्हणजे.....
अ) कंपनी अँक्ट 1956 अंतर्गत समावेश
ब) बँकिंग व्यवसायास अधिकृत केले
क) बँकिंग नियमन कायदा द्वारे शासित
ड) भारतीय रिझर्व्ह बँक कायदा 1934 च्या दुसऱ्या परिशिष्टात समाविष्ट
- भारतीय मध्यवर्ती बँकेचे मुख्यालय कोणत्या शहरात आहे ?
अ) मुंबई ब) दिल्ली क) कोलकता ड) डेहराडून
- NBFC चे विस्तृत रूप सांगा.
अ) नोन बँकिंग फायनान्शियल कॉम्पिटिशन.
ब) नोन बँकिंग फायनान्शियल कंपनीज.
क) नोन बँकिंग फायनान्शियल कार्पोरेशन.
- व्यापारी पत्राबाबत खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे.
अ) हे एक वचन चिठ्ठी आहे. ब) ही एक हुंडी आहे.
क) हे व्यापारी पत्र आहे. ड) हे RBI चे वितरण आहे.
अ) A आणि B बरोबर.
ब) A आणि D बरोबर म्हणून.
क) B आणि C बरोबर.
ड) C आणि D बरोबर.
- खालीलपैकी कोणते अधिक सुरक्षित साधन मानले जाते?
अ) धनादेश ब) ड्राफ्ट क) व्यापारी पत्र ड) हुंडी
- खालीलपैकी कोणता धनादेशाचे प्रकार नाही?
अ) रेखांकित धनादेश ब) वाहक धनादेश क) आदेश धनादेश ड) वचन चिठ्ठी
- सहकारी विकास बँक कोणत्या कंपनीने स्थापन केली?

- अ)नाबाई ब) RBI क) केंद्र सरकार
10. बँकिंग प्रक्रियेदरम्यान किती संख्येने पक्ष धनादेश तपासणीत सामील आहेत?
अ)दोन ब) तीन क) चार ड) पाच
11. बँकिंग नियमन कायदा कोणत्या वर्षी सहमत झाला?
अ)1949 ब) 1881 क) 1951 ड) 1955
12. बँकेची व्याख्या.....मध्ये दिली आहे.
a. चलनक्षम दस्तऐवज कायदा 1881
b. RBI कायदा 1934
c. बँकिंग नियमन कायदा 1949
d. इंडियन कॉन्ट्रॅक्ट कायदा 1872
13. बँक आणि ग्राहक यांच्यामध्ये प्राथमिक संबंध..... पासून सुरु होतात.
a. जेव्हा ग्राहक खाते उघडतो.
b. जेव्हा ग्राहक बँकेला तक्रार करण्यासाठी भेट देतात
c. जेव्हा ग्राहक बँकेला भेट देतात.
d. वरील सर्व बरोबर.
14. बँकेला कोणत्या कायद्यानुसार SLR ची पूर्तता करावी लागते.
अ)बँक नियमन कायद्यातील कलम 24
ब)चलनक्षम दस्तऐवज कायदा 1881 मधील कलम 35
क)RBI कायद्यातील कलम 24
ड)भारतीय कॉन्ट्रॅक्ट कायद्यातील कलम 40
15. धनादेशाचा अनादर खालीलपैकी कोणत्या कारणामुळे होतो?
अ)धनादेश खराब होणे.
ब)अंक आणि अक्षरी रकमेतील फरक.
क)धनादेश कालबाह्य होणे.
ड)वरील सर्व बरोबर.
16. खालील पैकी प्रदायी बँक कोणती आहे?
अ)धनादेशाचे पैसे देणारी बँक.
ब)धनादेशाचे पैसे वसूल करणारी बँक.
क)वरील दोन्ही बरोबर.
ड)वरील दोन्ही चुकीचे.
17. खालील पैकी वसूलदार बँक कोणती आहे?

- अ)धनादेशाचे पैसे देणारी बँक.
ब)धनादेशाचे पैसे वसूल करणारी बँक.
क)वरील दोन्ही बरोबर.
ड)वरील दोन्ही चुकीचे.
18. बँकिंग नियमन कायद्यातील कोणत्या कलमात रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे अधिकार आहेत?
अ)कलम 35 ब)कलम 36
क)वरील दोन्ही बरोबर ड)वरीलपैकी एकही नाही.
19. कायद्याच्या कोणत्या कलमात बँकेच्या अनिवार्य एकत्रिततेची तरतूद आहे?
अ)कलम 44 A ब)कलम 45
क)कलम 35 ड)कलम 29
20. कायद्याच्या कोणत्या कलमात बँकेच्या ऐच्छिक एकत्रिततेची तरतूद आहे?
अ)कलम 44 A ब)कलम 45
क)कलम 35 ड)कलम 30

प्रश्न 2 रा खालील प्रश्नांचे उत्तर एका वाक्यात लिहा

- 1) बँकेची संकल्पना स्पष्ट करा.
- 2) मर्यादित रेखांकन म्हणजे काय?
- 3) धनादेश म्हणजे काय?
- 4) वचनचिठ्ठी यावरून काही अर्थबोध होतो?
- 5) हुंडी संकल्पना काय आहे?
- 6) बँकेच्या एकत्रीकरणाचा अर्थ सांगा.
- 7) बँकेच्या ऐच्छिक एकत्रीकरणाचा अर्थ सांगा.
- 8) बँकेच्या सक्तीच्या एकत्रीकरणाचा अर्थ सांगा.
- 9) चलनक्षम दस्तऐवज यावरून काय अर्थबोध होतो?
- 10) प्रदायी बँक म्हणजे काय?
- 11) वसूलदार बँकेचा अर्थ सांगा.
- 12) प्रदायी बँकेची कोणतीही दोन कार्ये सांगा.
- 13) वसूलदार बँकेची कोणतीही दोन कार्ये सांगा.
- 14) प्रदायी बँकेचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.
- 15) वसूलदार बँकेचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.
- 16) भारतीय मध्यवर्ती बँकेचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.
- 17) बँकेचे वसूल भांडवल म्हणजे काय?

- 18) बँकेचा राखीव निधी म्हणजे काय?
- 19) धनादेशाचे प्रकार सांगा.
- 20) बँकेचा ग्राहक म्हणजे काय?

प्रश्न 3 रा खालील टिपा लिहा.

- 1) सद्यकालीन बँकिंग पद्धत.
- 2) बँकेचे वसुल भांडवल.
- 3) बँकेचा राखीव निधी.
- 4) सुचित बँक.
- 5) बँक शाखा परवाना.
- 6) बँकेचे एकत्रीकरण.
- 7) बँकेचे सक्तीचे एकत्रिकरण.
- 8) बँकेचे ऐच्छिक एकत्रीकरण.
- 9) सहकारी बँका.
- 10) चलनक्षम दस्तऐवज.
- 11) हुंडी.
- 12) वचन चिठ्ठी.
- 13) धनादेश.
- 14) निगोसिएशन.
- 15) अनादराची सूचना.
- 16) प्रदायी बँक.
- 17) वसूलदार बँक.
- 18) बनावट धनादेशाचे प्रदान.
- 19) चलनक्षम दस्तऐवजाचे पक्ष.
- 20) लिक्विडेशन.

प्रश्न 4 था. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दात लिहा (लघुतरी प्रश्न)

- 1) भारतीय मध्यवर्ती बँकेचे अधिकार सांगा.
- 2) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या सक्तीच्या एकत्रीकरणासंदर्भात तरतुदी सांगा.
- 3) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या ऐच्छिक एकत्रीकरणा संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 4) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या भांडवला संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 5) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या राखीव निधी संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 6) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या रोख राखीव निधी संदर्भात तरतुदी सांगा.

- 7) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या व्यवस्थापनासंदर्भात तरतुदी सांगा.
- 8) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या ताळेबंद पत्रका संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 9) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेचे एकत्रीकरण या संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 10) 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेचे सक्तीचे व ऐच्छिक एकत्रीकरण या संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 11) बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या नफ्या संदर्भात तरतुदी सांगा.
- 12) चलनक्षम दस्तऐवज म्हणजे काय? चलनक्षम दस्तऐवजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 13) धनादेश म्हणजे काय? धनादेशाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- 14) नोंदणी आणि निषेध या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- 15) प्रदायी बँकेस असणारे कायदेशीर संरक्षण स्पष्ट करा.
- 16) वसुलदार बँकेस असणारे कायदेशीर संरक्षण स्पष्ट करा.
- 17) धनादेशाचे पैसे देताना प्रदायी बँक कोणकोणती काळजी घेते ते स्पष्ट करा.
- 18) ग्राहकाच्या धनादेशाच्या रकमेची वसुली करताना वसुलदार बँक कोणकोणती काळजी घेते ते स्पष्ट करा.
- 19) धनादेशाच्या अनादराची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
- 20) हुंडी म्हणजे काय? हुंडीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 1000 शब्दात लिहा (दीर्घांतरी प्रश्न).

1. भारतीय मध्यवर्ती बँकेचे अधिकार सविस्तर स्पष्ट करा.
2. 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेसाठीच्या तरतुदी सविस्तर स्पष्ट करा.
3. बँक नियमन कायद्यातील बँकेच्या सक्तीच्या व ऐच्छिक एकत्रीकरण या संदर्भात तरतुदी सविस्तर स्पष्ट करा.
4. 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँकेचा परवाना आणि शाखा परवाना या संदर्भातील तरतुदी सविस्तर स्पष्ट करा.
5. 1949 च्या बँक नियमन कायद्यातील बँक व्यवस्थापन आणि बँकेचे ताळेबंद पत्रक या संदर्भातील तरतुदी सविस्तर स्पष्ट करा.
6. चलनक्षम दस्तऐवज म्हणजे काय? चलनक्षम दस्तऐवजाचे पक्ष आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
7. धनादेश म्हणजे काय? धनादेशाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
8. धनादेश म्हणजे काय? धनादेशाचे पक्ष आणि वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
9. हुंडी म्हणजे काय? हुंडीचे पक्ष आणि वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
10. हुंडी म्हणजे काय? हुंडीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
11. वचनचिठ्ठी म्हणजे काय? वचनचिठ्ठीचे पक्ष आणि वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

12. हुंडी आणि वचनचिठ्ठी यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
13. हुंडी आणि धनादेश यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
14. वचन चिठ्ठी आणि धनादेश यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
15. प्रदायी बँक म्हणजे काय? धनादेशाचे पैसे देताना प्रदायी बँक कोणकोणती दक्षता घेते ते स्पष्ट करा.
16. वसूल दार बँक म्हणजे काय? ग्राहकाच्या धनादेशाच्या रकमेची वसुली करताना वसूलदार बँक कोण कोणती काळजी घेते ते स्पष्ट करा.
17. प्रदायी बँक म्हणजे काय? प्रदायी बँकेस असणारे कायदेशीर संरक्षण सविस्तर स्पष्ट करा.
18. वसूलदार बँक म्हणजे काय? वसूलदार बँकेस असणारे कायदेशीर संरक्षण सविस्तर स्पष्ट करा.
19. प्रदायी बँक म्हणजे काय? प्रदायी बँकेचे अधिकार आणि कर्तव्य स्पष्ट करा.
20. वसूलदार बँक म्हणजे काय? वसूलदार बँकेचे अधिकार आणि कर्तव्य स्पष्ट करा.